

KOMISIJOS ĮGYVENDINIMO REGLAMENTAS (ES) 2023/2441

2023 m. spalio 31 d.

kuriuo nustatomos Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/87/EB taikymo taisyklės, susijusios su poveikio klimatui neutralumo planų, reikalingų nemokamiems apyvartiniais taršos leidimams suteikti, turiniu ir formatu

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2003 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2003/87/EB, nustatančią šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą Sąjungoje ir iš dalies keičiančią Tarybos direktyvą 96/61/EB ⁽¹⁾, ypač į jos 10a straipsnio 1 dalies penktą pastraipą ir 10b straipsnio 4 dalies penktą pastraipą,

kadangi:

- (1) Direktyvoje 2003/87/EB reikalaujama, kad tam tikri operatoriai parengtų poveikio klimatui neutralumo planus. Poveikio klimatui neutralumo planai turi būti parengti tam, kad įrenginių, kurių išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis yra didesnis už 80 procentilių išmetamųjų teršalų, susijusių su atitinkamais produktų santykiniais taršos rodikliais, lygį, operatoriams būtų suteikiami nemokami sąlyginiai apyvartiniai taršos leidimai. Poveikio klimatui neutralumo planus taip pat turi parengti centralizuoto šilumos tiekimo operatoriai, kurie teikia paraišką dėl neprivalomų papildomų nemokamų apyvartinių taršos leidimų centralizuoto šilumos tiekimo įrenginiams tam tikrose valstybėse narėse;
- (2) pagal Direktyvos 2003/87/EB 10a straipsnio 1 dalies penktą pastraipą, poveikio klimatui neutralumo planai turi būti parengti įrenginio lygmeniu ir į juos turi būti įtraukti tos direktyvos 10b straipsnio 4 dalyje nurodyti elementai. Siekiant gerokai sumažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį ir taip prisidėti prie poveikio klimatui neutralumo, pasirinktinai turėtų būti įmanoma išsamesnės informacijos ir konkrečių priemonių pateikti įrenginio technologinio proceso dalies lygmeniu. Centralizuoto šilumos tiekimo įrenginiams valstybėse narėse, nurodytose Direktyvos 2003/87/EB 10b straipsnio 4 dalies antroje pastraipoje, poveikio klimatui neutralumo planai turi būti rengiami įmonės arba įrenginio lygmeniu pagal tos direktyvos 10b straipsnio 4 dalies trečią pastraipą;
- (3) pagal Direktyvą 2003/87/EB, Komisija turi priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomas minimalus poveikio klimatui neutralumo planų turinys ir formatas, siekdamas sinergijos su panašiais planais, numatytais Sąjungos teisėje. Siekiant sukurti sinergiją ir sumažinti ekonominės veiklos vykdytojams tenkančią administracinę našta, rengiant poveikio klimatui neutralumo planus reikėtų atsižvelgti į elementus, įtrauktus į planus pagal kitus Sąjungos teisės aktus, visų pirma į nurodytuosius Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2010/75/ES ⁽²⁾;
- (4) poveikio klimatui neutralumo planuose poveikio klimatui neutralumas turi būti suprantamas taip, kaip jis apibrėžtas Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2021/1119 ⁽³⁾ 2 straipsnyje;

⁽¹⁾ OL L 275, 2003 10 25, p. 32.

⁽²⁾ 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/75/ES dėl pramoninių išmetamųjų teršalų (taršos integruotos prevencijos ir kontrolės) (OL L 334, 2010 12 17, p. 17).

⁽³⁾ 2021 m. birželio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1119, kuriuo nustatoma poveikio klimatui neutralumo pasiekimo sistema ir iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 401/2009 ir (ES) 2018/1999 (Europos klimato teisės aktas) (OL L 243, 2021 7 9, p. 1).

- (5) siekiant užtikrinti Sąjungos teisės aktų nuoseklumą, pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentus (ES) 2021/241 ⁽⁴⁾ ir (ES) 2023/955 ⁽⁵⁾ turėtų būti nustatytas tarpinės reikšmės ir tikslai. Siekiant atsižvelgti į visus atitinkamus operatorių veiksmų, kuriais siekiama neutralizuoti poveikį klimatui, aspektus ir užtikrinti skaidrumą bei palyginamumą, poveikio klimatui neutralumo planuose reikia atskirti pažangos, susijusios su pasiektais kokybiniais rezultatais (tarpinėmis reikšmėmis), stebėseną ir pažangos, susijusios su kiekybiniais išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo rezultatais (tikslais), stebėseną. Siekiant užtikrinti suderinamumą su esama apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema, tarpinės reikšmės ir tikslai turėtų būti išreikšti ir apie juos turėtų būti pranešama pagal Komisijos įgyvendinimo reglamente (ES) 2018/2066 ⁽⁶⁾ ir Komisijos deleguotajame reglamente (ES) 2019/331 ⁽⁷⁾ nustatytas taisyklės;
- (6) siekiant nuoseklumo su Deleguotuoju reglamentu (ES) 2019/331, tikslai, susiję su įrenginio technologinio proceso dalimis, kurioms taikomas produkto santykinis taršos rodiklis, arba įrenginio technologinio proceso dalimis, kurioms taikomas alternatyvus metodas, veiklos lygiais, turėtų būti išreiškiami CO₂ ekvivalento tonomis atitinkamam produkcijos vienetui. Laikantis Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) 2021/447 ⁽⁸⁾, tikslai, susiję su santykinį taršos rodiklių vertėmis, turėtų būti išreikšti sumažinimo procentine dalimi. Be to, siekiant suteikti daugiau lankstumo ir padidinti galimybes patikrinti, ar pasiekti tikslai, tikslus taip pat turėtų būti įmanoma išreikšti absoliučiais skaičiais;
- (7) siekiant sumažinti operatoriams tenkančią administracinę naštą renkant duomenis poveikio klimatui neutralumo planams, planai turėtų būti įtraukti į esamas nemokamų apyvartinių taršos leidimų suteikimo procedūras, nustatytas Deleguotuoju reglamentu (ES) 2019/331. Todėl ankstesnio laikotarpio išmetamųjų teršalų kiekiui taikomas ataskaitinis laikotarpis turėtų derėti su atitinkamu baziniu laikotarpiu, apibrėžtu to reglamento 2 straipsnio 14 dalyje, o išmetamųjų teršalų apimtis turėtų atitikti atitinkamų įrenginio technologinio proceso dalių sistemos ribas pagal tą reglamentą. Išmetamųjų teršalų, apie kuriuos reikia pranešti, apimtis turėtų derėti su atitinkamo įrenginio leidime išmesti šiltnamio efektą sukeliančias dujas nurodyta išmetamųjų teršalų apimtimi ir įgyvendinimo reglamente (ES) 2018/2066 nustatytais išmetamųjų teršalų kiekio stebėsenos ir ataskaitų teikimo reikalavimais;
- (8) šiame reglamente nustatytos priemonės atitinka Klimato kaitos komiteto nuomonę,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Dalykas

Šiuo reglamentu nustatomas poveikio klimatui neutralumo planų turinys ir formatas, kaip nurodyta Direktyvos 2003/87/EB 10a straipsnio 1 dalies penktoje pastraipoje ir 10b straipsnio 4 dalyje.

2 straipsnis

Terminų apibrėžtys

Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

- ⁽⁴⁾ 2021 m. vasario 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/241, kuriuo nustatoma ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė (OL L 57, 2021 2 18, p. 17).
- ⁽⁵⁾ 2023 m. gegužės 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2023/955, kuriuo įsteigiamas Socialinis klimato fondas ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2021/1060 (OL L 130, 2023 5 16, p. 1).
- ⁽⁶⁾ 2018 m. gruodžio 19 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2018/2066 dėl išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio stebėsenos ir ataskaitų teikimo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2003/87/EB, kuriuo iš dalies keičiamas Komisijos reglamentas (ES) Nr. 601/2012 (OL L 334, 2018 12 31, p. 1).
- ⁽⁷⁾ 2018 m. gruodžio 19 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2019/331, kuriuo nustatomos suderinto nemokamų apyvartinių taršos leidimų suteikimo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/87/EB 10a straipsnį pereinamojo laikotarpio Sąjungos taisyklės (OL L 59, 2019 2 27, p. 8).
- ⁽⁸⁾ 2021 m. kovo 12 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2021/447, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/87/EB 10a straipsnio 2 dalį nustatomos patikslintos santykinų taršos rodiklių vertės, taikomos 2021–2025 m. laikotarpiu suteikiant nemokamus apyvartinius taršos leidimus (OL L 87, 2021 3 15, p. 32).

- 1) centralizuoto šilumos tiekimo įmonė – įmonė, eksploatuojanti įrenginius, kurių pagrindinė ekonominė veikla pagal NACE kodus, nurodytus Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 1893/2006^(*), klasifikuojama kaip garo tiekimas ir oro kondicionavimas arba elektros gamyba kartu su centralizuoto šilumos tiekimo eksportu.
- 2) tarpinės reikšmės – priemonės ar investicijos įgyvendinimo pažangą siekiant iki 2050 m. įvykdyti Reglamento (ES) 2021/1119 2 straipsnyje apibūdintą poveikio klimatui neutralumo tikslą rodantys kokybiniai rodikliai, nustatomi įrenginio lygmeniu arba pasirinktinai įmonės lygmeniu ir taikomi centralizuoto šilumos tiekimo operatoriams pagal Direktyvos 2003/87/EB 10a straipsnio 1 dalies penktą pastraipą ir 10b straipsnio 4 dalies trečią pastraipą (neapima anglies dioksido kompensacinių vienetų naudojimo);
- 3) tikslai – priemonės ar investicijos įgyvendinimo pažangą siekiant iki 2050 m. įvykdyti Reglamento (ES) 2021/1119 2 straipsnyje apibūdintą poveikio klimatui neutralumo tikslą rodantys kiekybiniai rodikliai, nustatomi įrenginio lygmeniu arba pasirinktinai įmonės lygmeniu ir taikomi centralizuoto šilumos tiekimo operatoriams pagal Direktyvos 2003/87/EB 10a straipsnio 1 dalies penktą pastraipą ir 10b straipsnio 4 dalies trečią pastraipą (neapima anglies dioksido kompensacinių vienetų naudojimo);
- 4) tarpiniai tikslai ir reikšmės – tikslai ir tarpinės reikšmės, pasiektini iki 2025 m. gruodžio 31 d., o vėliau iki kiekvienų penktųjų metų gruodžio 31 d.

3 straipsnis

Poveikio klimatui neutralumo planų turinys

1. Poveikio klimatui neutralumo planuose pateikiami priede išvardyti elementai. Tie planai turi būti tinkamai pagrįsti ir argumentuoti.
2. Priemonės, tarpinės reikšmės ir tikslai, įskaitant tarpinius tikslus ir reikšmes, turi būti konkretūs, išmatuojami, pasiekiami, aktualūs ir įvykdytini per nustatytą laiką.

4 straipsnis

Poveikio klimatui neutralumo plano elektroninis formatas

1. Komisija pateikia elektroninį šabloną arba specialų rinkmenos formatą priede nurodytai informacijai teikti.
2. 1 dalyje nurodytą elektroninį šabloną arba specialų rinkmenos formatą operatoriai naudoja poveikio klimatui neutralumo planui parengti ir pateikti.
3. Nukrypstant nuo 2 dalies, valstybės narės gali reikalauti, kad operatoriai poveikio klimatui neutralumo planams parengti ir pateikti pagal deleguotuosius aktus, priimtus pagal Direktyvos 2003/87/EB 10a straipsnio 1 dalies pirmą pastraipą, naudotų tų valstybių narių parengtus elektrinius šablonus arba specialius rinkmenų formatus.

5 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

^(*) 2006 m. gruodžio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1893/2006, nustatantis statistinę ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių NACE 2 red. ir iš dalies keičiantis Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 3037/90 bei tam tikrus EB reglamentus dėl konkrečių statistikos sričių (OL L 393, 2006 12 30, p. 1).

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje 2023 m. spalio 31 d.

Komisijos vardu
Pirmininkė
Ursula VON DER LEYEN

PRIEDAS

Poveikio klimatui neutralumo planai

1. Bendro pobūdžio informacija apie įrenginį:
 - a) įrenginio pavadinimas ir adresas;
 - b) Sąjungos registre nurodytas įrenginio identifikavimo kodas;
 - c) pirmojo leidimo išmesti šiltnamio efektą sukeliančias dujas, kuris dėl įrenginio išduotas pagal Direktyvos 2003/87/EB 6 straipsnį, identifikavimo kodas ir išdavimo data;
 - d) naujausio leidimo išmesti šiltnamio efektą sukeliančias dujas, kuris dėl įrenginio išduotas pagal Direktyvos 2003/87/EB 6 straipsnį, identifikavimo kodas ir išdavimo data;
 - e) operatoriaus pavadinimas ir adresas, įgaliotojo atstovo ir pagrindinio kontaktinio asmens, jei tai ne tas pats asmuo, kontaktinė informacija;
 - f) jeigu poveikio klimatui neutralumo planą įmonės lygmeniu yra pateikusi centralizuoto šilumos tiekimo įmonė, – a–e punktuose nurodyta informacija apie kiekvieną su ta įmone susijusį ir jos eksploatuojamą įrenginį, kuriam taikomas poveikio klimatui neutralumo planas; taip pat apibūdinamos sąsajos su centralizuoto šilumos tiekimo įmone.
2. Ankstesnio laikotarpio išmetamųjų teršalų kiekis, apimantis:
 - a) ankstesnio laikotarpio savitąjį išmetamųjų teršalų kiekį kiekvienais atitinkamo bazinio laikotarpio, apibrėžto Deleguotojo reglamento (ES) 2019/331 2 straipsnio 14 dalyje, metais; taip pat šie duomenys:
 - i) ankstesnio laikotarpio išmetamųjų teršalų kiekis, susijęs su kiekvienos įrenginio technologinio proceso dalies, kuriai taikomas produkto santykinis taršos rodiklis, arba įrenginio technologinio proceso dalių, kurioms taikomas alternatyvus metodas, kiekvienų metų veiklos lygiais kitų gamybos lygių atžvilgiu, išreikštas CO₂ ekvivalento tonomis atitinkamam kiekvienos įrenginio technologinio proceso dalies produkcijos vienetui arba bet kokiam kitam labiau tinkamam produkcijos vienetui;
 - ii) kai taikytina, ankstesnio laikotarpio išmetamųjų teršalų kiekis, susijęs su Įgyvendinimo reglamento (ES) 2021/447 priede nustatytais santykinio taršos rodiklių vertėmis, skirtomis kiekvienai atitinkamai įrenginio technologinio proceso daliai ir taikytinomis atitinkamam baziniu laikotarpiu;
 - b) pasirinktinai, ankstesnio laikotarpio absoliutinį išmetamųjų teršalų kiekį (CO₂ ekvivalento tonomis) kiekvienais atitinkamo bazinio laikotarpio, apibrėžto Deleguotojo reglamento (ES) 2019/331 2 straipsnio 14 dalyje, metais.
3. 2 punkte nurodytas ankstesnio laikotarpio išmetamųjų teršalų kiekis ir išmetamųjų teršalų kiekiai, susiję su 4 punkto b papunktyje nurodytais tikslais, turi atitikti šias sąlygas:
 - a) sistemos ribos ir šiltnamio efektą sukeliančių dujų rūšys, kurias apima šie ankstesnio laikotarpio išmetamųjų teršalų kiekiai ir išmetamųjų teršalų kiekiai turi derėti su atitinkamo įrenginio leidimu išmesti šiltnamio efektą sukeliančias dujas ir reikalavimais, nustatytais Įgyvendinimo reglamente (ES) 2018/2066 ir Deleguotajame reglamente (ES)/2019/331;
 - b) į išmetamųjų teršalų apimtį neįtraukiamas anglies dioksido absorbavimas arba išmetamųjų teršalų kiekio mažinimas už atitinkamo įrenginio sistemos ribų, pasiekti naudojant anglies dioksido kompensacinius vienetus;
 - c) išmetamųjų teršalų kiekiai išreiškiami visų įrenginio technologinio proceso dalių kiekvienų metų veiklos lygių atžvilgiu arba, jei neįmanoma, kitų atitinkamo įrenginio gamybos lygių atžvilgiu.
4. Tarpinės reikšmės ir tikslai, įskaitant tarpinius tikslus ir reikšmes:
 - a) išsamus 2025 m. ir kiekvieno paskesnio penkerių metų laikotarpio tarpinių reikšmių, kurios turi derėti su b ir c punktuose nurodytais tikslais, apibūdinimas;
 - b) 2025 m. ir kiekvieno paskesnio penkerių metų laikotarpio savitosios išmetamųjų teršalų normos, įskaitant šiuos duomenis:
 - i) tikslai, susiję su kiekvienos įrenginio technologinio proceso dalies, kuriai taikomas produkto santykinis taršos rodiklis, arba įrenginio technologinio proceso dalių, kurioms taikomas alternatyvus metodas, kiekvienų metų veiklos lygiais kitų įrenginio technologinio proceso dalies gamybos lygių atžvilgiu, išreikšti CO₂ ekvivalento tonomis atitinkamam kiekvienos įrenginio technologinio proceso dalies produkcijos vienetui arba bet kokiam kitam labiau tinkamam produkcijos vienetui ir sumažinimo procentine dalimi;

- ii) kai taikytina, tikslai, susiję su Įgyvendinimo reglamento (ES) 2021/447 priede nustatytais santykinų taršos rodiklių vertėmis, skirtomis kiekvienai atitinkamai įrenginio technologinio proceso daliai ir taikytinomis atitinkamu baziniu laikotarpiu, apibrėžtu Deleguotojo reglamento (ES) 2019/331 2 straipsnio 14 dalyje; jie išreiškiami sumažinimo procentine dalimi;
 - c) pasirinktinai, 2025 m. ir kiekvieno paskesnio penkerių metų laikotarpio absoliutinio išmetamųjų teršalų kiekio tikslai, kuriais užtikrinamas derėjimas su ankstesnio laikotarpio išmetamųjų teršalų kiekiu, nurodytu 2 punkte, ir šio punkto a papunktyje nurodytomis tarpinėmis reikšmėmis.
5. Tarpinės reikšmės ir tikslai, įskaitant tarpinius tikslus ir reikšmes, turi atitikti šias sąlygas:
- a) jie turi derėti su Reglamento (ES) 2021/1119 2 straipsnio 1 dalyje nustatyto poveikio klimatui neutralumo tikslu;
 - b) jie turi būti išreiškiami ir apibrėžiami laikantis taisyklių ir sistemos ribų, nustatytų Įgyvendinimo reglamente (ES) 2018/2066 ir Deleguotajame reglamente (ES) 2019/331.
6. Priemonės ir investicijos:
- a) išsamus visų priemonių, kurios suplanuotos kiekvienu penkerių metų laikotarpiu, kad būtų pasiektos 4 punkte apibūdintos tarpinės reikšmės ir tikslai ir kad iki 2050 m. būtų neutralizuotas poveikis klimatui, apibūdinimas;
 - b) išsamus su priemonėmis susijusių investicijų apibūdinimas ir kiekybinis nustatymas, išreiškiant jas eurai, investuotais tam tikrais metais, taip pat metams apskaičiuotais eurai kiekvieno penkerių metų laikotarpio metais;
 - c) išsamus reikiamų sąlygų ir infrastruktūros, būtinų a ir b punktuose nurodytoms priemonėms ir investicijoms, apibūdinimas;
 - d) pasirinktinai, priemonių ir investicijų, jau įgyvendintų iki poveikio klimatui neutralumo plano pateikimo, sąrašas.
7. Numatomas priemonių ir investicijų poveikis:
- a) kiekvienos 6 punkte nurodytos priemonės ir investicijos numatomo poveikio išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimui kiekybinis ir kokybinis vertinimas kiekvienu penkerių metų laikotarpiu, nurodytu Direktyvos 2003/87/EB 10b straipsnio 4 dalies ketvirtoje pastraipoje; be kita ko, kiek įmanoma, bendras poveikis skirstomas į šias kategorijas:
 - i) perėjimas prie mažataršių arba visai netaršių technologijų;
 - ii) efektyvus energijos vartojimas ir energijos taupymas;
 - iii) perėjimas nuo iškastinio kuro prie:
 - (1) vandenilio technologijų;
 - (2) elektros energijos;
 - (3) biomasės, atitinkančios Įgyvendinimo reglamento (ES) 2018/2066 38 straipsnio 5 dalyje nurodytus tvarumo ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijus;
 - (4) alternatyviųjų degalų iš atliekų srautų;
 - (5) kitų atsinaujinančiųjų išteklių energijos šaltinių;
 - iv) efektyvus išteklių naudojimas, įskaitant mažesnę medžiagų vartojimą ir perdirbimą;
 - v) anglies dioksido surinkimo, naudojimo ir saugojimo technologijos;
 - b) priežasčių, kodėl pasirinktos 6 punkte apibūdintos priemonės, o ne kitos galimos priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo priemonės, atsižvelgiant į jų numatomą poveikį išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimui, apibūdinimas.